

.....

Erhvervsakademi og
Professionshøjskole

Agentkufferten

Materialer til teamudvikling

Mangfoldige
Læringsmiljøer

I denne materialesamling finder I udvalgte modeller og metoder fra kompetenceudviklingsforløbet for PLF agenter og ledere i indsatsen Mangfoldige Læringsmiljøer.

Forståelsesmodeller er visualiseringer og helhedsmodeller, der kan støtte de professionelle forståelse af det pædagogiske koncept, der samarbejdes om – som f.eks. professionelle læringsfællesskaber

Værktøjsmodellerne er redskaber, der umiddelbart kan anvendes i samarbejdet med teamene

Taksonomier

PLF agenterne i centrale positioner

Beskrivelse:

Taksonomierne er udviklet i forbindelse med indsatsen Mangfoldige læringsmiljøer, og er opdelt i 3 forskellige taksonomier.

Taksonomierne er tænkt som refleksionsredskaber til teamene.

Anvendelse:

Taksonomierne kan anvendes i teamenes evaluering af egen udvikling.

Procesideer:

Teamets medlemmer vurderer sig først individuelt i forhold til taksonomien. Hvor vurderer de enkelte medlemmer, at teamet befinder sig? Der tages nu en runde, hvor hvert medlem fortæller om sine overvejelser. Der må ikke kommenteres i denne runde.

Der reflekteres nu samlet om teamets niveau, og hvordan teamet kan arbejde sig højere op i taksonomien.

Der opstilles mål og handlings/tidsplan for det videre arbejde. Husk at afsætte tid til evaluering af arbejdet.

PLF agenterne i centrale positioner

Før igangsættelse

Teamene arbejder uden støtte fra PLF agenter

Igangsættelse

PLF agenter og ledelse udarbejder sammen en grundkontrakt for PLF- agenternes arbejdsfunktioner

Ledelsen informerer de øvrige medarbejdere om PLF agenternes opgaver og procedurer for brugen af PLF agenterne i teamene

Implementering

PLF agenterne sættes i ansvarspositioner i forhold til at understøtte udviklingen af PLF i teamene, og de indgår i et forpligtende samarbejde med teamene

Der afprøves forskellige metoder og redskaber til arbejdet med udvikling af teamene som professionelle læringsfællesskaber

PLF agenterne samarbejder løbende med ledelsen om udviklingen af

Udvikling

PLF agenterne indgår naturligt, som sparringspartnere i teamenes udvikling

Der er udviklet velfungerende procedurer for PLF agenternes samarbejde med teamene PLF agenterne fungerer også som et professionelt lærende team sammen med ledelsen og PPR psykologerne

Vedligeholdelse

Der arbejdes løbende og systematisk med udvikling af PLF agenternes rolle og funktioner med henblik på at understøtte det enkelte team som professionelt læringsfællesskab

Taksonomier

PLF 1: At være et professionelt samarbejdende team

Beskrivelse:

Taksonomierne er udviklet i forbindelse med indsatsen Mangfoldige læringsmiljøer, og er opdelt i 3 forskellige taksonomier.

Første taksonomi sætter fokus på bevægelsen fra igangsættelsen af arbejdet, til teamet har udviklet kompetencer som professionelt samarbejdende. Taksonomierne er tænkt som refleksionsredskaber til teamene.

Anvendelse:

Taksonomierne kan anvendes i teamenes evaluering af egen udvik-

ling.

Procesideer:

Teamets medlemmer vurderer sig først individuelt i forhold til taksonomien. Hvor vurderer de enkelte medlemmer, at teamet befinder sig? Der tages nu en runde, hvor hvert medlem fortæller om sine overvejelser. Der må ikke kommenteres i denne runde.

Der reflekteres nu samlet om teamets niveau, og hvordan teamet kan arbejde sig højere op i taksonomien.

Der opstilles mål og handlings/tidsplan for det videre arbejde. Husk at

PLF 1: At være et professionelt samarbejdende team

Før igangsættelse	Medarbejderen opfatter sig som “privatpraktiserende” og arbejder efter egne tolkninger af vision og mission Input fra kolleger anses som inspiration, man ikke er forpligtet på
Igangsættelse	Der er begyndende samarbejde omkring udvikling af fælles tiltag. Dette er på baggrund af fælles værdier i relation til videreudvikling af mangfoldige læringsmiljøer og elevernes læring Der føres fælles dialoger og refleksioner om den didaktiske praksis Medarbejderne har et begyndende fokus på formen for samarbejdet og mødegennemførelse
Implementering	Udvikling af mangfoldige læringsmiljøer og elevernes læring opfattes som et fælles ansvar, der samarbejdes om bl.a. via brug af data Medarbejderne diskuterer hvilke normer, der skal gælde for samarbejdet. Disse fastholdes i teamkontrakten Der er i teamsamarbejdet både fokus på elevernes, og de professionelle læring
Udvikling	I samarbejdet arbejdes der reflekteret, undersøgende og nysgerrigt på at kvalificere samarbejdsrelationer og nye tiltag, der understøtter udviklingen af mangfoldige læringsmiljøer i praksis til gavn for elevernes læring Samarbejdet er præget af gensidig anerkendelse Der samarbejdes om at skabe konsensus i forhold til handlinger i praksis, ligesom der er overensstemmelse mellem
Vedligeholdelse	Der føres systematisk og løbende dialoger om samarbejdets funktion, normer og indhold Samarbejdet fastholder fokus på gensidigt engagement og udvikling

Taksonomier

PLF 2 Team kontraktog mødekultur – herunder facilitering

Beskrivelse:

Taksonomierne er udviklet i forbindelse med indsatsen Mangfoldige læringsmiljøer, og er opdelt i 3 forskellige taksonomier.

Anden taksonomi sætter fokus på teamets arbejde med kontrakter og mødekultur. Taksonomierne er tænkt som refleksionsredskaber til teamene.

Anvendelse:

Taksonomierne kan anvendes i teamenes evaluering af egen udvikling.

Procesideer:

Teamets medlemmer vurderer sig først individuelt i forhold til taksonomien. Hvor vurderer de enkelte medlemmer, at teamet befinder sig? Der tages nu en runde, hvor hvert medlem fortæller om sine overvejelser. Der må ikke kommenteres i denne runde.

Der reflekteres nu samlet om teamets niveau, og hvordan teamet kan arbejde sig højere op i taksonomien.

Der opstilles mål og handlings/tidsplan for det videre arbejde. Husk at afsætte tid til evaluering af arbejdet.

PLF 2 Team kontraktog mødekultur – herunder facilitering

Før igangsættelse	Møder foregår uden bevidste strukturer
Igangsættelse	Der arbejdes ud fra teamets fælles, dynamiske mødeskabelon, som tydeliggør mødets funktion, mål og hensigt På teammøderne arbejdes med processer, der indeholder refleksion over praksis Størstedelen af teamtiden anvendes til løsning af driftsopgaver Medarbejderne har et begyndende fokus på formen for samarbejdet og mødegennemførelse
Implementering	I de faste team udarbejdes teamkontrakter, der danner et transparent grundlag for samarbejdet Ved skoleårets start og ved indtrædelse af nye teammedlemmer genbesøges teamkontrakten Dette kan give anledning til revidering Møderne faciliteres, så der sikres lige og meningsfuld deltagelse for alle Der arbejdes i teamet med at opøve erfaring med konkrete samtalemøder, der understøtter refleksion Der afsættes tid på teammøderne til at føre reflekterende dialoger
Udvikling	Der arbejdes med afprøvning af forskellige mødestrukturer, faciliteringsmåder, refleksionsformer og aktiviteter. Herunder inddrages teori og empiri alt efter mødernes formål Afprøvningsene evalueres med henblik på optimering af teamtiden
Vedligeholdelse	Teamkontrakter genbesøges løbende med henblik på sikring af kvalitet i teamarbejdet. Teamet har fået forståelse for værdien af og kompetencer til at gennemføre teammøder, hvor der er fokus på både elevernes og de professionelle læring via refleksioner over teori og empiri Der arbejdes kontinuerligt med at tilpasse samtaleformerne til de aktuelle situationer.

Taksonomier

PLF 3 + 4 Brugen af data

Beskrivelse:

Taksonomierne er udviklet i forbindelse med indsatsen Mangfoldige læringsmiljøer, og er opdelt i 3 forskellige taksonomier.

3. taksonomi forholder sig til niveauerne i teamets arbejde med data.

Taksonomierne er tænkt som refleksionsredskaber til teamene.

Anvendelse:

Taksonomierne kan anvendes i teamenes evaluering af egen udvikling.

Procesideer:

Teamets medlemmer vurderer sig først individuelt i forhold til taksonomien. Hvor vurderer de enkelte medlemmer, at teamet befinder sig? Der tages nu en runde, hvor hvert medlem fortæller om sine overvejelser. Der må ikke kommenteres i denne runde.

Der reflekteres nu samlet om teamets niveau, og hvordan teamet kan arbejde sig højere op i taksonomien.

Der opstilles mål og handlings/tidsplan for det videre arbejde. Husk at afsætte tid til evaluering af arbejdet.

PLF 3 + 4 brugen af data

Før igangsættelse

Den enkelte lærer og pædagog indsamler sin egen data for at holde øje med elevernes læring

Data anvendes primært summativt

Igangsættelse

Nogle lærere og pædagoger har blik for datas formative potentialer, og de anvender dette i egen undervisning

Der ses begyndende sporadisk samarbejde i teamet ud fra elevernes data

Implementering

Teamet arbejder med udvikling af systematiske tilgange til brugen af data. Det gælder både de former for data, der kommer fra test og større undersøgelser, og pædagogiske data indhentet i undervisningen

Udvikling

Indsamlede data analyseres og danner efterfølgende ramme om teamets refleksioner over videreudvikling af den pædagogiske praksis, så den enkelte elevs læring understøttes optimalt

Vedligeholdelse

Der er indarbejdet en systematik i forhold til at indsamle og bearbejde data i de enkelte team, som er integreret i teamets mødestruktur med henblik på at støtte praksisudvikling. Teamets medlemmer arbejder datainformeret og ser dette som et væsentligt element i deres professionelle samarbejde

Det professionelle læringsfællesskab

Beskrivelse:

Modellen er Thomas Albrechtsens (2013) visualisering af de 5 søjler i professionelle læringsfællesskaber. Søjlerne skal forstås som de bærende elementer i det professionelle samarbejde.

Anvendelse:

Modellen kan anvendes af teamet til at få en større forståelse af, hvad det vil sige at samarbejde professionelt. Modellen kan endvidere være afsættet for en drøftelse af, hvordan man forstår de enkelte søjler. Endelig kan modellen anvendes som et refleksionsredskab, til at vurdere teamets niveau af professionelt samarbejde.

Procesideer:

Der arbejdes med én søjle ad gangen.

Man kan evt. arbejde med de 5 søjler på 5 forskellige møder.

Indledningsvist afsættes der tid til individuel refleksion. Teamets medlemmer skriver noter til deres forståelse.

Afsættet kan fx være følgende spørgsmål:

1. Søjle: Fælles værdier og visioner: Hvilke fælles værdier og visioner har vi i teamet, og hvordan giver disse sig til udtryk i det daglige arbejde?
2. Søjle: Fokus på elevernes læring: Hvordan sætter vi i teamet fokus på elevernes læring? Er niveauet af dette arbejde tilfredsstillende? Hvad kan vi evt. gøre bedre?
3. Søjle: Reflekterende dialoger: Hvor gode er vi til reflekterende dialoger? Får vi faciliteret vores møder, så der bliver plads til refleksion?
4. Søjle: Deprivatisering af praksis: Hvor gode er vi til at dele vores praksis, både det der fungerer godt, og det der er svært?
5. Søjle: Samarbejde: Hvor gode er vi til at samarbejde i teamet, både om udvikling af undervisning og takling af div. dagligdags udfordringer?

Der tages nu en runde, hvor teammedlemmerne på skift fortæller om deres overvejelser, uden at der kommenteres af andre.

Søjlen drøftes derefter fælles, og det overvejes, om dette giver anledning til evt. ændringer i teamarbejdet. arbejdet sig højere op i taksonomien.

Det professionelle læringsfællesskab

Fælles værdier og visioner

Fokus på elevens læring

Reflekterende dialoger

Deprivatisering af praksis

Samarbejde

Rammer, tid, teamstruktur og ledelsesmæssig opbakning

Det professionelle samarbejde

Beskrivelse:

Modellen er udviklet af Danmarks Evalueringsinstitut, EVA, og sætter fokus på 3 elementer i det at udvikle undervisning sammen: erfaringsdeling, vidensindsamling og fælles ansvar.

Anvendelse:

Modellen kan anvendes i praksis til at evaluere samarbejdet i forbindelse med den fælles udvikling af undervisningen. Modellen kan evt. sammentænkes med taksonomierne og/eller de 5 søjler.

Procesideer:

EVA har udgivet et hæfte med ideer til, hvordan man kan arbejde med modellen i praksis. I hæftet findes bl.a. spørgeskemaer, der kan danne afsæt for refleksion. I finder hæftet her:

Arbejdshæfte-til-lærere-og-paedagoger-Teams-taettere-paa-undervisningen (1).pdf

Modellen kan også danne afsæt for teamets drøftelser ud fra en fælles vurdering af niveauet af de tre områder:

Vidensindsamling: får vi indsamlet data fra eleverne? Får vi indsamlet og forholdt os til forskningsviden?

Erfaringer: får vi, i tilstrækkelig grad, delt hinandens erfaringer?

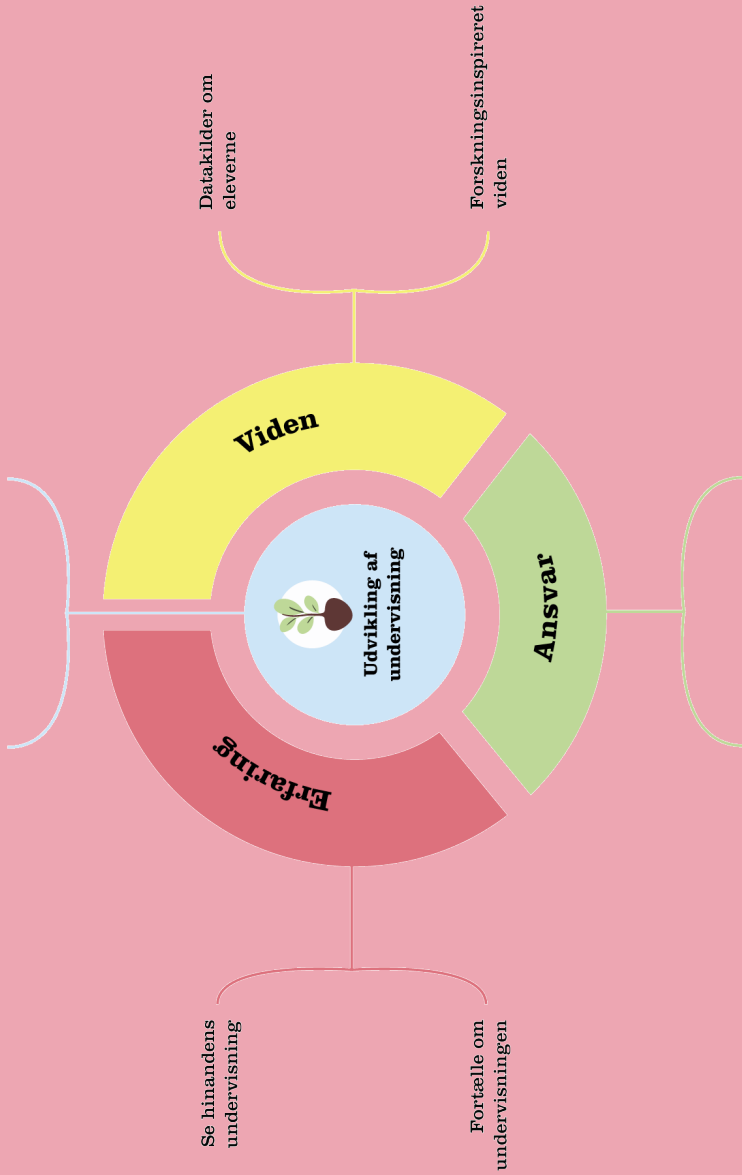
Besøger vi hinanden i undervisningen? Underviser vi sammen? Deler vi fortællinger konstruktivt i teamet?

Ansvar: Føler vi et fælles ansvar for eleverne og undervisningen?

Der opstilles mål og handlings/tidsplan for det videre arbejde. Husk at afsætte tid til evaluering af arbejdet.

Fælles udvikling af
undervisningsforløb

Fælles tiltag i
undervisningen

Se hinandens
undervisning

Fortælle om
undervisningen

Datakilder om
eleverne

Forskningsspireret
viden

Ansvar

Teamkulturer

Beskrivelse:

Lise Tingleffs model præsenterer de tre teamkulturer, som hun i sin forskning har identificeret som værende fremherskende.

Funktionalitetskulturen er præget af teamets arbejde med praksis, handletvungen er i fokus. Dette er selvfølgelig en stor og nødvendig del af teamets arbejde, men er det udelukkende denne kultur, der hersker, bliver der ikke plads til refleksion og udvikling.

I familiekulturen er der fokus på, at teamet har det godt sammen.

Venskaber og hygge er i højsædet, og man undgår ubehagelige diskussioner og konflikter. Et godt samarbejds-klima er en god ting for samarbejdet, men familiekulturen kan bremse professionaliseringen af teamet, da et professionelt team skal arbejde med konstruktiv uenighed. Uenighed skal danne afsættet for refleksion og drøftelser mhp. udvikling.

Læringskulturen er herskende i et professionelt samarbejde. Her samarbejdes der om udvikling, og om at søge nye handle-måder, når der er behov for dette.

Anvendelse:

Modellen kan anvendes i en undersøgelse og refleksion over teamets kultur.

Procesideer:

De enkelte teammedlemmer bedes fx vurdere, hvor stor en procentdel hver af de tre kulturer udgør. Giver disse tal anledning til overvejelser over ændringer?

De tre teamkulturer

Funktionalitetskultur

Familiekultur

Læringskultur

Tilrettelæggelse af læring, ikke aktiviteter

Elevernes progression som mål

Forsker i egen praksis

Søger efter robuste tiltag

Beslutninger foretages på baggrund af dataanalyse, forskningviden, lokal kontekst og i et samarbejde

Teamets udviklingsfaser

Beskrivelse:

Bruce W. Tuckmans udviklingsmodel for teamets udvikling stammer tilbage fra 1960'erne, og er et meget anerkendt redskab til at identificere de faser, et team gennemgår.

Anvendelse:

Modellen kan anvendes af PLF-agenter til at identificere, hvor de enkelte teams er pt. og hvad dette kalder på af støtte, og til teamet selv, der kan opnå forståelse for deres teams eget udviklingsniveau.

Procesideer:

Som redskab til PLF-agenterne kan følgende være en hjælp til facilitering af teamets udvikling:

”Det formende team”: PLF-agenten skal gå foran, og hjælpe teamet med at få processerne til at køre.

”Den stormende team”: PLF-agenten skal her gå ved siden af, italesætte de udfordringer der er, og være med til at finde løsninger.

”Den normende team”: PLF-agenten skal gå ved siden af og bagved, når dette er muligt. PLF-agenten kan hjælpe med at få processerne og metoderne på plads.

”Det performende team”: PLF-agenten går bagved, og træder til, når det er nødvendigt.

Som teamredskab kan PLF-agenten fortælle teamet om de forskellige faser, et team gennemgår. Teamet kan derefter drøfte, hvor de er i udviklingen, og hvad de kan gøre for at komme videre.

Den Formende

- Usikkerhed/tilbageholdenhed
- Upersonlighed
- Afventen
- Rolleusikkerhed
- Kulturfremmed

Den strømende

- Konfrontation
- Mægtkamp
- Statuskamp
- Egne dagsordenen
- Frustration
- Mistillid

Den Formende

- Dannelse af standarder og procedurer
- Opgaveorienteret
- Processforståelse
- Dannelse af korpsånd
- Genvunden tro på projektet

Den Formende

- Teammodenhed
- Handlingsorienteret
- Grøppekultur
- Fælles anskuelser og mindset
- Synergi
- Tilbud
- Moral

Teamets mulige vejledningsbehov

Beskrivelse:

Modellen fungerer som en oversigt over teamets mulige vejledningsbehov fra en PLF-agent eller anden ressourceperson:

Hjælp: signalerer behovet for konkret rådgivning eller følgeskab.

Træning: signalerer teamets behov for at øve sig på metoder, tilgange eller lign. i samarbejde med PLF-agent

Diskussion: gennem dialogunderstøttes teamets diskussionsbehov.

Konsulent: PLF-agenten er som en konsulent i en position, hvor det er teamet, der er den udfarende. Teamet ønsker/spørger efter vejledning til konkrete behov, som de selv har identificeret.

Anvendelse:

Modellen kan anvendes til at målrette arbejdet, så PLF-agenterne rammer teamets behov.

Procesideer:

Modellen anvendes indledningsvist i en samarbejdssituation. Læg modellen på bordet, og spørg, hvad deres behov er.

Der kan derefter sammenfattes en samarbejdskontrakt.

Diskussion

Træning

Konsulent

Hjælp

Karl Tomms spørgsmålstyper

Beskrivelse:

Karl Tomm er en canadisk familierapeut, der har udviklet 4 spørgsmålskategorier, ud fra en systemisk tænkning.

Spørgsmålene er opdelt i henholdsvis de lineære og de cirkulære antagelser og i de fortidsrettede og de fremtidsrettede spørgsmål.

Det er tanken, at man så vidt muligt skal undgå de lineære spørgsmål, når man ønsker at understøtte refleksion.

Anvendelse:

Modellen kan anvendes både af PLF-agenten og af teamene, når man vil blive bevidst om, og have ideer til, hvordan man understøtter refleksion.

Procesideer:

Modellen kan anvendes i en forberedelsesfase af PLF-agenten, så man får forberedt spørgsmål, der understøtter teamets refleksion.

Modellen kan også anvendes i det professionelle samarbejde mellem PLF-agenter, PLC og ledelse, når man udvikler egne kompetencer.

Man kan arbejde med interview, hvor én bliver interviewet om en situation, der ønskes sparring på. 1-2 andre i teamet sætter løbende krydser i modellen, alt efter hvor de spørgsmål der stilles, hører til i modellen. Efter interviewets afslutning, tales der om fordelingen af spørgsmål i de 4 kategorier og det hensigtsmæssige i netop denne fordeling.

Man kan arbejde på samme måde med teamene. Som PLF-agent kan man sætte krydser i modellen, mens teamet reflekterer sammen, eller arbejder med interview som metode.

DETEKTIVEN

Lineære
antagelser

LINEÆRE
eller

fortidsorienterede
simple spørgsmål

- afklarende
- definerende
- undersøgende

KAPTAJNEN

Løshinger

STRATEGISKE
eller

fremtidsorienterede
simple spørgsmål

- ledende
- konfronterende
- inspirerende

Orienterende
spørgsmål
FORTIDS-
KETTEDE

Påvirkende
spørgsmål
FREM-
TIDS-
RETTEDE

CIRKULÆRE eller
fortidsorienterede
komplekse spørgsmål.

- spørgsmål om:
- relationer
 - mønstre
 - forskellige positioner og perspektiver

REFLEKSIVE eller
fremtidsorienterede
komplekse spørgsmål

- hypotese spørgsmål
- muligheds spørgsmål
- scenarier spørgsmål
- mirakel- spørgsmål

ANTROPOLOGEN

relationer/mønstre

FREM-
TIDS-
FORSKEREN

muligheder

Cirkulære
antagelser

Vækstmodellen

Beskrivelse:

Vækstmodellen er Marianne Grønbæks videreudvikling af Cooper-riders AI (appreciative inquiry) model. Modellen er tænkt anvendt i samarbejdet mellem ressourcepersoner, elever og andre fx forældre, lærere m.v.

Anvendelse:

Modellen kan anvendes som en procesmodel i teamets arbejde med udvikling, som en slags dagsordensmodel.

Procesideer:

Modellen er en procesmodel, og teamet arbejder derfor med modellens frem elementer – ét ad gangen.

Første element er, hvad er gået godt siden sidst. Alternativt. Hvad går godt i forhold til et konkret udviklingstiltag/situation. En er pennefører, og skriver op på en tavle. Alle giver på skift deres besyv med.

Næste trin er udfordringer. Samme proces følges.

Tredje element er muligheder.

Derefter kommer aftaler, og endelig evalueres der ud fra: det bedste i dag? Hvad er det, teamet har fået øje på som det vigtigste eller lign.

Analyse af teamets datapraksis

Beskrivelse:

Modellen er Heckmann og Nybos (2018) model over mulige datatyper.

Anvendelse:

Modellen kan anvendes til teamets analyse af egen datapraksis.

Procesideer:

Teamet skriver sammen ind i skemaet. Hvilke data anvender vi og i hvilket omfang?

Der drøftes nu, om modellen giver anledning til overvejelser. Er vi brede nok i vores datainddragelse? Er der noget vi som team bør ændre på?

Systematisk tilgang

Fx lærerens egne noter i observationsark, i læringsplatform eller lignende

Kvalitative data

Fx observationer, elevinterview, portfolio osv.

Kvantitative data

Fx karakterer, trivselsmålinger, nationale tests "antal rigtige og forkerte"

Usystematisk tilgang

Fx genkaldelse fra hukommelsen, når det passer ind i samtalen

Bruttoliste med eksempler

Beskrivelse:

Oversigten er fra bogen ”Når data kommer på bordet – ledelse med data, der giver mening” af Henrik Stockfleth Olsen, Hanne Marcher og Søren Buhl Hornskov (Dafolo, 2018)

Anvendelse:

Listen kan bruges til at få ideer til teamets inddragelse af data, samt til analyse af egen datapraksis.

Procesideer:

Teamet kan arbejde med listen som et redskab i kombination med den forrige model.

Modellen kan også anvendes til idegenerering, når teamet skal planlægge ny dataindsamling.

Databetegnelse	Datatype – og fremstilling	Kvalitativ Kvantitativ	Datasytem og -registrering	Bemærkninger
Elevprodukter	Tegninger, tekster, modeller og opgavebesvarelser	Kvalitativ	Fysiske læringsrum – vægge, fysisk portfolio Digitale læringsrum – læringsplatformen/eleveplanen, Eleveintra	Elevprodukterne kan fungere som synlige tegn på læring. Elevernes egen samling af repræsentative produkter samt refleksioner. Hvis de er synlige, kan de styrke elevernes indsigt og refleksion over egen læring og giver gode muligheder for selvevaluering.
Klassediskussioner	Samtaler, dialoger og diskussioner	Kvalitativ	Video, lydoptagelser eller observationsnoter	Sokratiske samtaler og dybdelæring bør være i fokus frem for overfladelæring. Spørgeteknikker er væsentlige.
Elevsamtaler	Samtale og dialog	Kvalitativ	Læringsplatformen/eleveplanen, samtalerreferat, optages på lyd eller video	Uformelle eller strukturerede – medvirker til fælles forståelse og afklaring af fx læringsmål. Samtaleark kan støtte strukturen på samtalen. Styrker elevernes indsigt og refleksion over egen læring – selvevaluering.
Feedbacksamtaler	Samtale og dialog	Kvalitativ	Læringsplatformen/eleveplanen, SkoleIntra, samtalerreferat, optages på lyd eller video	Struktureret feedback – fx efter Hatties model – tre trin på fire niveauer.

Bruttoliste med eksempler

Beskrivelse:

Oversigten er fra bogen ”Når data kommer på bordet – ledelse med data, der giver mening” af Henrik Stockfleth Olsen, Hanne Marcher og Søren Buhl Hornskov (Dafolo, 2018)

Anvendelse:

Listen kan bruges til at få ideer til teamets inddragelse af data, samt til analyse af egen datapraksis.

Procesideer:

Teamet kan arbejde med listen som et redskab i kombination med den forrige model.

Modellen kan også anvendes til idegenerering, når teamet skal planlægge ny dataindsamling.

Databetegnelse	Datatype – og fremstilling	Kvalitativ Kvantitativ	Datasytem og -registrering	Bemærkninger
Narrativer	Historier	Kvalitativ	Læringsplatformen/ elevplanen, SkoleIntra, samtalerreferat, optages på lyd eller video	Narrativer kan opsamles tilfældigt, når man overhører samtaler, eller de kan frembringes i en struktureret proces. Kan fortælle noget om nogle grundlæggende antagelser, forstillinger og fordomme.
Interviews – individuelle og fokusgruppe	Spørgsmål og svar	Kvalitativ	Læringsplatformen/ elevplanen, SkoleIntra, interviewnoter, optages på lyd eller video	Giver dybere indblik i praksis. Kan være strukturerede eller semistrukturerede. Kan give svar på oplevelser, erfaringer, holdninger og forståelser. Kræver tillidsfuld atmosfære. Læringsorienteret for både interview og interviewede. Blot skal man være opmærksom på, at nogen i fokusgruppen kan sætte dagsordenen.
Undervisningsobservation	Indirekte eller direkte observationer af samtaler, dialoger, instruktioner m.m.	Kvalitativ	Video, lydoptagelser eller observationsnoter	Kan gennemføres af kollega eller leder. Kan sige noget om både eleverne og undervisningen. Væsentligt at afklare observationerne inden observationen – mål- og kriteriedannelsen er væsentlig! OBS: Ethisk aspekt af at filme elever.
Spørgeskemaer	Svar i form af afkrydsning eller fritekst	Kvantitativ og kvalitativ	Elevintra, survey-systemet på nettet	Svært at gøre validt – hvordan ved man, at man får svar på det, som man spørger om? Kan udfyldes anonymt – giver en mulighed for friere svar.

Bruttoliste med eksempler

Beskrivelse:

Oversigten er fra bogen ”Når data kommer på bordet – ledelse med data, der giver mening” af Henrik Stockfleth Olsen, Hanne Marcher og Søren Buhl Hornskov (Dafolo, 2018)

Anvendelse:

Listen kan bruges til at få ideer til teamets inddragelse af data, samt til analyse af egen datapraksis.

Procesideer:

Teamet kan arbejde med listen som et redskab i kombination med den forrige model.

Modellen kan også anvendes til idegenerering, når teamet skal planlægge ny dataindsamling.

Databetegnelse	Datatype – og fremstilling	Kvalitativ Kvantitativ	Datasytem og -registrering	Bemærkninger
Trivselsundersøgelse	Spørgeskema Grafer og tabeller	Kvantitativ	Trivselsundersøgelsen (LIS)	Trivselsundersøgelsen forår 2015 er baseline – bruges til at måle på nationale mål om, at elevernes trivsel skal øges. Gennemføres januar hvert år.
Elevfravær	Registrering Grafer og tabeller	Kvantitativ	Elevadministrationssystemer (LIS)	Registreres løbende – i sidste ende i elevadministrationssystemet.
Tidlig sprogvurdering	Spørgsmål og svar Grafer og tabeller	Kvantitativ	Platform hos Socialstyrelsen via KL	Eleverne besvarer en lang række ark med billeder, hvor de skal markere efter lærerens instrukser. Undersøgelsen kan vise noget om ordforråd, mobilisering m.m. Gennemføres af børnehaveklasselederen i løbet af efteråret og skal bruges som lærernes forberedelse på start i 1. klasse.
Matematik-, stave- og læseprøver	Spørgsmål og svar Score	Kvantitativ	Kommunalt besluttede testformer	Fx standardiserede test MAT, ST og LÆ, som gennemføres og bearbejdes af vejleder.

Bruttoliste med eksempler

Beskrivelse:

Oversigten er fra bogen ”Når data kommer på bordet – ledelse med data, der giver mening” af Henrik Stockfleth Olsen, Hanne Marcher og Søren Buhl Hornskov (Dafolo, 2018)

Anvendelse:

Listen kan bruges til at få ideer til teamets inddragelse af data, samt til analyse af egen datapraksis.

Procesideer:

Teamet kan arbejde med listen som et redskab i kombination med den forrige model.

Modellen kan også anvendes til idegenerering, når teamet skal planlægge ny dataindsamling.

Databetegnelser	Datatype – og fremstilling	Kvalitativ Kvantitativ	Datasytem og -registrering	Bemærkninger
Nationale test	Spørgsmål og svar Score – norm eller kriterie	Kvantitativ	Testogproever.dk (LIS)	Giver tællelige resultater og kan vise et niveau i forhold til en bestemt standard. Velegnet til status og sammenligninger.
Standpunktskarakterer	Score – kriteriebaseret Karakter	Kvantitativ	Elevadministrationssystemet	Giver tællelige resultater og kan vise et niveau i forhold til en bestemt standard. Velegnet til status og sammenligninger. Den professionelle vurdering bør bygge på anerkendte kriterier for præstationen – risiko for uens standarder fra lærer til lærer. OBS: Skal være standpunkt!
Terminsprøver	Som folkeskolens prøver	Kvantitativ	Elevadministrationssystemet	Giver tællelige resultater og kan vise et niveau i forhold til en bestemt standard. Velegnet til status og sammenligninger. Den professionelle vurdering bør bygge på anerkendte kriterier for præstationen – risiko for uens standarder fra lærer til lærer.
Folkeskolens prøver	Score – kriteriebaseret Karakter ud fra mundtlige og skriftlige præstationer	Kvantitativ	Elevadministrationssystemet (LIS)	Giver tællelige resultater og kan vise et niveau i forhold til en bestemt standard. Velegnet til status og sammenligninger. Den professionelle vurdering bør bygge på anerkendte kriterier for præstationen – risiko for uens standarder fra lærer til lærer.

Bruttoliste med eksempler

Beskrivelse:

Oversigten er fra bogen ”Når data kommer på bordet – ledelse med data, der giver mening” af Henrik Stockfleth Olsen, Hanne Marcher og Søren Buhl Hornskov (Dafolo, 2018)

Anvendelse:

Listen kan bruges til at få ideer til teamets inddragelse af data, samt til analyse af egen datapraksis.

Procesideer:

Teamet kan arbejde med listen som et redskab i kombination med den forrige model.

Modellen kan også anvendes til idegenerering, når teamet skal planlægge ny dataindsamling.

Databetegnelser	Datatype – og fremstilling	Kvalitativ Kvantitativ	Datasytem og -registrering	Bemærkninger
Uddannelsesparathedsvurderingen	Karakter og personlig vurdering	Kvantitativ og kvalitativ	Fx MinUddannelse (LIS) Akkumuleres i Optagelse.dk	Lærerne skal hvert år vurdere elevernes uddannelsesparathed på 8. årgang og 9. årgang. Vurderingen er en ja/nej-besvarelse samt krav om uddybende kommentarer i tilfælde af vurderingen: ikke uddannelsesparat. Der er for disse elever også krav om en handlingsplan.
Overgang til ungdomsuddannelse	Registrering via tilmelding Grafer/tabeller	Kvantitativ	EOptagelse.dk	Efter tilmeldingsfristen i marts måned til ungdomsuddannelserne hvert år kan UU-vejledningen trække data på optagelsen. Data sendes i øvrigt videre til LIS og indgår i kvalitetsrapporten.
Forældretilfredshedsundersøgelse	Spørgeskema Grafer/tabeller	Kvantitativ	Tilfredshedsportalen. dk, e:pinion.dk m.fl. (LIS)	Der spørges til tilfredsheden med undervisningen, den pædagogiske indsats, samarbejde mellem skole og hjem, fysiske rammer – fordelt på skole og SFO.
Undervisning	Registrering Grafer og tabeller	Kvantitativ	Administrationssystemer (LIS)	Kompetencevurdering og elevfravær. Registreres i administrationssystemet – lederen vurderer kvalifikationer.

Bruttoliste med eksempler

Beskrivelse:

Oversigten er fra bogen ”Når data kommer på bordet – ledelse med data, der giver mening” af Henrik Stockfleth Olsen, Hanne Marcher og Søren Buhl Hornskov (Dafolo, 2018)

Anvendelse:

Listen kan bruges til at få ideer til teamets inddragelse af data, samt til analyse af egen datapraksis.

Procesideer:

Teamet kan arbejde med listen som et redskab i kombination med den forrige model.

Modellen kan også anvendes til idegenerering, når teamet skal planlægge ny dataindsamling.

Databetegnelse	Datatype – og fremstilling	Kvalitativ Kvantitativ	Datasytem og -registrering	Bemærkninger
Inklusion	Registrering Grafer og tabeller	Kvantitativ	Elevadministrationssystemer (LIS)	Inklusionsgrad – antal elever, der undervises i den almene undervisning, samt oversigt over antal elever i specialtilbud.
Elever (elevtal og DSA)	Registrering Grafer og tabeller	Kvantitativ	Elevadministrationssystemer (LIS)	Giver et overblik over skolens elevsammensætning.
Økonomi	Registrering Grafer og tabeller	Kvantitativ	Administrationssystemer (LIS)	Udgifter til folkeskolen pr. elev. Tal genereres fra indberetninger fra kommunerne.
Personale	Registrering Grafer og tabeller	Kvantitativ	Elevadministrationssystemer (LIS)	Antal ansatte og årsværk, tid med eleverne og ressourceindikatorer.
Øvrige – fx lærer-producerede test	Spørgsmål/svar Score	Kvantitativ	Læringsplatform/ elevplan, SkoleIntra	Giver tællelige resultater og kan vise et niveau i forhold til en bestemt standard. Velegnet til status og sammenligninger. Den professionelle vurdering bør bygge på anerkendte kriterier for præstationen – risiko for uens standarder fra lærer til lærer.

Observationsskemaer

Beskrivelse:

Det kan være hensigtsmæssigt at anvende målrettede observationsskemaer, når man skal foretage observationer i et læringsmiljø. Nedenfor er der eksempler på en række forskellige.

Anvendelse:

Skemaerne anvendes til at fastholde observationer, og til at systematisere dette arbejde.

Procesideer:

Når der aftales observation, udvælges der det mest relevante observationsskema. Dette printes, og der skrives i det under observationen. Det udfyldte ark udgør så afsættet, til den efterfølgende behandling af observationen.

Eksempler på evalueringsskemaer – kollegial sparring

Figur 5-6: Kollegial observation

(skema til observatør)

Dato for observation:		
Fag:		
Undervisningsforløbets emne/formål		
	Jeg lægger mærke til ...	Det betyder for mig at se, at ...
Mål for undervisningskvalitet		
Tegn 1		
Tegn 2		
Tegn 3		
Læringsmål (elever)		
Tegn 1		
Tegn 2		
Tegn 3		

Figur 5-7: Kollegial observation

(skema til underviser der bliver observeret)

Dato for observation:		
Fag:		
Undervisningsforløbets emne/formål		
	Hvad hører jeg?	Hvad betyder det for, hvordan jeg gør fremadrettet?
Mål for undervisningskvalitet		
Tegn 1		
Tegn 2		
Tegn 3		
Læringsmål (elever)		
Tegn 1		
Tegn 2		
Tegn 3		

Kilde: Inspiration til det gode udviklingsforløb, Elevløft, EMU

Observationsskemaer

Beskrivelse:

Det kan være hensigtsmæssigt at anvende målrettede observationsskemaer, når man skal foretage observationer i et læringsmiljø. Nedenfor er der eksempler på en række forskellige.

Anvendelse:

Skemaerne anvendes til at fastholde observationer, og til at systematisere dette arbejde.

Procesideer:

Når der aftales observation, udvælges der det mest relevante observationsskema. Dette printes, og der skrives i det under observationen. Det udfyldte ark udgør så afsættet, til den efterfølgende behandling af observationen.

Observationsguide

Hvem observeres? Hvornår? I hvilken sammenhæng? Hvem observerer?		Med henblik på: Tegn, der kikkedes efter:	
Tid	Observationsbeskrivelser (data)	Egen fortolkning/reaktion/idé	Temaer til fælles drøftelse

Observationsskemaer

Beskrivelse:

Det kan være hensigtsmæssigt at anvende målrettede observationsskemaer, når man skal foretage observationer i et læringsmiljø. Nedenfor er der eksempler på en række forskellige.

Anvendelse:

Skemaerne anvendes til at fastholde observationer, og til at systematisere dette arbejde.

Procesideer:

Når der aftales observation, udvælges der det mest relevante observationsskema. Dette printes, og der skrives i det under observationen. Det udfyldte ark udgør så afsættet, til den efterfølgende behandling af observationen.

OBSERVATIONSSKEMA

1. Observation

2. Dato

3. Tidspunkt

4. Navn på lærer

1. Situationen

Elevgruppe	1.1 Fag	
	1.2 Årgang	☐ 0. årgang ☐ 1. årgang ☐ 2. årgang ☐ 3. årgang ☐ 4. årgang ☐ 5. årgang ☐ 6. årgang ☐ 7. årgang ☐ 8. årgang ☐ 9. årgang
	1.3 Antal elev i klassen	☐ Lærer ☐ Pædagog ☐ Lærer STU ☐ Vejleder ☐ Pædagog STU ☐ Andre:
	Personale i klassen	☐ Lærer ☐ Pædagog ☐ Lærer STU ☐ Vejleder ☐ Pædagog STU ☐ Andre:

2. Tydelig struktur og effektiv udnyttelse af undervisningen (undervisningstiden?)

Organisering	2.1 Hvordan er eleverne organiseret i klasseværelset? ☐ Klasseundervisning ☐ Pararbejde ☐ Grupperarbejde i små grupper (3-5 elever) ☐ Grupperarbejde i store grupper (over 6 elever) ☐ Læreren vejleder eleverne én til én ☐ Andet:
Materiale	2.2.1 Hvilke materialer anvendes i undervisningen? ☐ Fagbøger ☐ Skønlitteratur ☐ Arbejdsbog ☐ Smartboard ☐ I-pad ☐ Fagportal ☐ Kladdel hæfter ☐ Kopi ark ☐ Andet:
Undervisningsformer	2.2.2 Er materialerne klarlagt inden undervisningens start, og er de hensigtsmæssigt organiseret? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Kun delvist ☐ Kommentaar:
Tempo	2.3 Hvilken form for pædagogisk aktivitet forgår i klassen? ☐ Formidling ☐ Modellering ☐ Spørgsmål og svar ☐ Diskussion og refleksion ☐ Højtælsning ☐ Vejledning ☐ Elevfremtælgelser ☐ Fælles gennemgang af opgaver ☐ Andet:
Differentiering	2.4 Overgangene er struktureret således, at der ikke er uro og ventetid for eleverne ☐ Ja ☐ Nej ☐ Kun delvist ☐ Kommentaar:
	2.5 Hvordan tilrettelægger læreren undervisningen for at ramme elevernes niveau? ☐ Eleverne er opdelt i grupper efter niveau ☐ Materialet er varieret efter elevernes niveau ☐ Der anvendes forskellige læringsstrategier ☐ Der er ekstra støtte på enkelte elever ☐ Andet:

Observationsskemaer

Beskrivelse:

Det kan være hensigtsmæssigt at anvende målrettede observationsskemaer, når man skal foretage observationer i et læringsmiljø. Nedenfor er der eksempler på en række forskellige.

Anvendelse:

Skemaerne anvendes til at fastholde observationer, og til at systematisere dette arbejde.

Procesideer:

Når der aftales observation, udvælges der det mest relevante observationsskema. Dette printes, og der skrives i det under observationen. Det udfyldte ark udgør så afsættet, til den efterfølgende behandling af observationen.

	2.6 Der er tydelige faser i undervisningen med start og afslutning samt evaluering knyttet til elevernes læring?	☐ Ja ☐ Kommentar:	☐ Nej	☐ Kun delvist
3. Sammenhæng mellem mål, indhold og arbejdsmetoder				
Undervisningsplan	3.1.1 Er der opstillet kompetencemål?	☐ Ja ☐ Nej		
	3.1.2 Er opgaverne koblet sammen med målene?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved det ikke		
	3.1.3 Er der en sammenhæng mellem målene og aktiviteterne i undervisningen?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved det ikke		
OBS – er der ikke flere færdigheder, der kan opregnes?	3.1.4 Hvilke færdigheder trænes gennem aktiviteterne?	☐ Mundtlighed ☐ Læsning ☐ Regning	☐ Skriftlighed ☐ Digitale færdigheder ☐ Sociale færdigheder	
	3.1.5 Er der lagt op til, at eleverne kan anvende deres interesser, erfaringer og kundskaber?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved det ikke		
	3.1.6 Er eleverne bekendt med, hvad der skal vurderes og hvordan?	☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved det ikke		
Elevaktivitet i undervisning	3.2.1 Læreren anvender aktiviteter og strategier som aktiverer eleverne. Andelen af aktive elever.	☐ 0-25% ☐ 50-90%	☐ 25-50% ☐ 80-100%	
	3.2.2 Bruger læreren læringsskaber	☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved det ikke		
	3.2.3 Hvordan besvarer eleverne spørgsmålene i klassen?	☐ Mundtligt ☐ Individuelt	☐ Skriftligt ☐ Parvis	
	3.2.4 Samtaler i klassen			Antal gange eleverne involveres i samtaler, som bygger på andres svar:

Observationsskemaer

Beskrivelse:

Det kan være hensigtsmæssigt at anvende målrettede observationsskemaer, når man skal foretage observationer i et læringsmiljø. Nedenfor er der eksempler på en række forskellige.

Anvendelse:

Skemaerne anvendes til at fastholde observationer, og til at systematisere dette arbejde.

Procesideer:

Når der aftales observation, udvælges der det mest relevante observationsskema. Dette printes, og der skrives i det under observationen. Det udfyldte ark udgør så afsættet, til den efterfølgende behandling af observationen.

Taksonomi	3.3 På hvilket niveau ligger undervisningen og elevernes opgaver ud fra Blooms taksonomi	☐ Viden (beskriv, redegøre for, definere osv.) ☐ Forståelse (forklarer, formulere, fortolke osv.) ☐ Anvendelse (afprøve, skelne, anvende osv.) ☐ Analyse (sammenligne, udlede, analysere osv.) ☐ Synthese (kombinere, producere, ændre osv.) ☐ Vurdering (afgøre, diskutere, overveje osv.)
4. Evaluering og læringsklimaet		
Feedback	4.1 Eleverne modtager feedback på følgende måde	☐ Mundtligt fra læreren ☐ Skriftligt ☐ Ingen synlig tilbagemelding ☐ Andet:
	4.1.2 Feedbacken er fremmedrettet	☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved det ikke
	4.1.3 Læreren svarer bevidst forkert	☐ Jå ☐ Nej ☐ Ved det ikke
	4.1.4 Læreren har en plan for at afdække, om eleverne har forstået undervisningen	☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved det ikke
Lærernes væremåde overfor eleverne	4.2.1 Læreren kommunikerer gennem kropssprog, mundtligt og skriftligt	☐ Positivt ☐ Inspirerende ☐ Støttende ☐ Andet:
	4.2.2 Tønen i klassen	☐ Positiv/hygge ☐ Inkluderende ☐ Anerkendende ☐ Andet:
5. Strategier for at støtte elevernes sproglig udvikling		
Sprogligt fokus	5.1.1 Tilstedeværelse af målrettet træning af sprog og begreber	☐ Lybbevisthed ☐ Fonetisk bevidsthed ☐ Andet:
	5.1.2 Anvender læreren relevante strategier for at støtte eleverne i deres sprogkindsbaber?	☐ Strategier for ordforklaring ☐ Strategier for at knytte kundsbarer til nyt stof ☐ Strategier for at bygge vokabular
Læsetræning	5.2 På hvilken måde er eleverne engageret i træning af læsefærdigheder?	☐ Læsning i kor ☐ Stille læsning ☐ Andet:
		☐ Stavnng ☐ Begrebsforståelse ☐ Strategier som fremmer forforståelsen ☐ Høflæsning af alle ☐ Lytte til en som læser

Observationsskemaer

Beskrivelse:

Det kan være hensigtsmæssigt at anvende målrettede observationsskemaer, når man skal foretage observationer i et læringsmiljø. Nedenfor er der eksempler på en række forskellige.

Anvendelse:

Skemaerne anvendes til at fastholde observationer, og til at systematisere dette arbejde.

Procesideer:

Når der aftales observation, udvælges der det mest relevante observationsskema. Dette printes, og der skrives i det under observationen. Det udfyldte ark udgør så afsættet, til den efterfølgende behandling af observationen.

Interviewspørgsmål til en elev

Beskrivelse:

Nedenstående spørgsmål er eksempler på spørgsmål, man kan stille eleverne, når man anvender interview af elever som dataindsamlingsform.

Anvendelse:

I forbindelse med indsamling af data, og inddragelse af elevperspektivet.

Procesider:

Spørgsmålene kan anvendes til inspiration, når interviewet forberedes.

Eksempler på spørgsmål til en elev:

Intervieweren kan med fordel stille åbne- frem for lukkede spørgsmål til eleverne, så de har mulighed for, så frit som muligt, at fortælle, hvad de har på hjertet. De gode og relevante spørgsmål afhænger naturligvis af situationen, men eksempler på gode spørgsmål der åbner for elevernes perspektiv og kendskab til egen læringsstrategier (jf. Hattie 2013) kan være:

1. Hvordan forstår du den opgave, du sidder med?
2. Hvordan forstod du den instruktion, du fik til opgaven?
3. Hvad går opgaven ud på, kan du forklare det?
4. Hvad skal du lære af opgaven, kan du forklare det?
5. Hvad er nemt for dig i denne opgave?
6. Har du lavet denne type opgave før?
7. Hvad er det gode ved denne type opgaver?
8. Kan du godt lide denne type opgaver?
9. Hvilken type opgaver passer bedst til dig?
10. Hvilken slags opgaver lærer du mest af, synes du?
11. Hvad kan du allerede, og hvad skal du lære?
12. Hvordan har du valgt at gribe opgaven an?
13. Hvordan har du valgt at samarbejde med dine kammerater om opgaven?
14. Hvordan har du brug for hjælp til opgaven?

Forhåbentlig lykkes det intervieweren at spørge uddybende, indtil man har et klart billede af elevernes eget perspektiv på undervisningen og sin egen læreproces.

Dataanalyse dagsorden

Beskrivelse:

Dataanalysedagsordenen er udarbejdet til denne indsats med inspiration fra Niels Tange.

Anvendelse:

Modellen kan bruges som dagsorden på et teammøde, der skal arbejde med indsamlet data.

Procesideer:

Modellen tager afsæt i, at ét medlem har medbragt data, som resten af teamet ikke kender. Det kan være en optegnelse fra en time, noter fra observation, nedskrevne svar fra interview, filmet optagelse fx fra starten af en time eller lign. Der vælges en facilitator, som er ansvarlig for tiden, og som skriver noter undervejs, gerne på en tavle. Dagsordens punkter følges trinvist.

**Rammesætning
5 min.**

- Vælg en facilitator
- Dataholder præsenterer kort data. Der redegøres for kontekster og udfordringer

**Forforståelse 5
min.**

- Hvad tror vi, data vil vise?

**Gennemgang
af data
5-10 min.**

- Teammedlemmerne orienterer sig i datagrundlaget

**Analyde
10 min.**

- Hvad viser data?

**Fortolkning
15 min.**

- Hvad kan data være tegn på?

**Opsamling på
dataanalyse
5 min.**

- Er der brug for mere data, eller kan mirkohandlinger planlægges nu?

Faldgruber i dataanalyse

Beskrivelse:

Der er en del risikoelementer, når man arbejder med dataanalyse. Nedenstående "banaskræller" er elementer, man skal være obs på ikke at falde i.

Anvendelse:

Punkterne kan bruges til at teammedlemmerne bliver opmærksomme på, hvad de skal undgå i deres dataanalyse.

Procesideer:

Teamet kan gennemgå elementer inden de påbegynder dataanalyse arbejdet.

Punkterne kan også genbesøges efter endt analyse. Hvordan gik det, "gled vi" i nogle af skrællerne?

De 7 bananskræller

Første bananskræl:

Man er ikke systematisk og vedholdende nok i sin data-analyse (og evt. nyindsamling af data)

Anden bananskræl:

Man læser kun sine personlige erfaringer og virkelighed ind i data og bliver blind for andre perspektiver

Tredje bananskræl:

Man overser forbindelsen og kompleksiteten i forholdet mellem kontekst og individ

Fjerde bananskræl:

Man glemmer at overveje gyldighed og pålidelighed

Femte bananskræl:

Man diskuterer gyldighed og pålidelighed så længe, at man knap når betydningen

Sjette bananskræl:

Man taler om hypoteser og fortolkninger, inden man har færdiganalyseret data

Syvende bananskræl:

Man glemmer, at data ikke er viden!

Litteratur

- Albrechtsen, Thomas (2013): Professionelle læringsfællesskaber: Teamsamarbejde og undervisningsudvikling, Dafolo.
- Alnor, Lisbeth, Brandes, Mads (2019): Nye veje mod professionelle læringsfællesskaber: PLF i en dansk skolepraksis. Dafolo.
- Arbejdshæfte-til-lærere-og-pædagoger-Teams-tætte-re-paa-undervisningen (1).pdf
- Grønbæk, Marianne, Pors Henrik: Vækstmodellen, Dafolo.
- Heckmann, Lene et.al. (2018): Det gode PLF, Dafolo.
- Olsen, Henrik Stockfleth et.al. (2018): Når data kommer på bordet. Ledelse med data, der giver mening. Dafolo.
- Ringvad, Malene (2018) Observation af undervisning og elevernes læring, Dafolo.
- Tolstrup, Marianne (2014) Ressourcefokuseret vejledning. DPF.
- Tingleff, Lise (2022) Skoleudvikling, Dafolo.

.....

Erhvervsakademi og
Professionshøjskole

Mangfoldige
Læringsmiljøer